

Zaanse Omgevingswet Woordenboek

Concept

Nu al
Aan de slag met de
Omgevingswet

ZNSTD

VOORWOORD

Wetteksten zijn natuurlijk een “feest” voor juristen, maar het gemiddelde raadslid zal er niet heel enthousiast van worden. Wanneer je je als raadslid dan bezig mag houden met de Omgevingswet, dan kan de schrik je bij dit beeld om het hart slaan. Gelukkig is er naast de wetteksten ontzettend veel aanvullende informatie voor handen en doen ambtenaren, griffiers en allerlei andere betrokkenen hun uiterste best om de materie begrijpelijk aan te leveren. Mooie schema’s, presentaties, verklarende teksten, het helpt allemaal om verder te komen. Maar het blijft ook nog wel even een kwestie van opletten, focussen en je afvragen..... hoe zat het ook alweer?

Binnen de klankbordgroep omgevingswet denken we mee in het vormgeven van de informatievoorziening naar de raad. Eén van de belangrijke struikelblokken ligt in de gekozen terminologie. Wat een “moeilijke” woorden komen er samen in deze nieuwe omgevingswet. Nu schijnen journalisten in Tadzjikistan (Centraal-Azië) een boete te krijgen als ze te moeilijke woorden gebruiken. Dat is natuurlijk een optie, maar dat is verre van de ideale oplossing, die past binnen ons mooie land.

Voor u ligt het begin van een echte oplossing, het “omgevingswet woordenboek”. De verleiding was groot om per woord een volledige bladzijde uitleg te schrijven, maar een dergelijke encyclopedie streeft het doel voorbij. Ik denk dat u hiermee een mooi handvest heeft dat beknopt, maar duidelijk weergeeft wat de woorden uit de omgevingswet betekenen.

Veel plezier met dit Zaanse document. We denken dat dit een nuttig en handzaam woordenboek is dat het werken met de Omgevingswet, naast zeer interessant, in ieder geval een beetje makkelijker maakt.

René Tuijn

Foto van de Klankbordgroep

Woord	Toelichting
AMvB	<p>Algemene Maatregel van Bestuur, een uitvoeringsbesluit behorend bij een wet.</p> <p>Het betreft landelijke regelgeving ter uitwerking van de Omgevingswet . De Omgevingswet stelt de kaders, in de uitvoeringsbesluiten wordt de inhoud vastgelegd.</p> <p>Voorbeeld: de Omgevingswet benoemt geluid als onderdeel van de fysieke leefomgeving, de AMvB' s regelen hoeveel geluid er op een woning toegestaan mag worden.</p>
Anterieure overeenkomst	<p>Een privaatrechtelijke overeenkomst tussen de gemeente en de ontwikkelende partij, gesloten voor het ruimtelijk besluit is genomen (anterieur).</p> <p>Het sluiten van een anterieure overeenkomst is de bevoegdheid van het college van B&W.</p>
Beleidslijn of -regels	<p>In het omgevingsplan kunnen open normen vastgesteld worden die vervolgens met beleidsregels of -lijnen worden uitgewerkt.</p> <p>Dit biedt de mogelijkheid om de uitwerking van de open normen te wijzigen zonder het omgevingsplan daarvoor te herzien. Zo kan er worden ingespeeld op toekomstige ontwikkelingen die vragen om een aanpassing van de regelgeving.</p> <p>Beleidsregels worden vastgesteld door de raad of het college van B&W, afhankelijk van waar deze regels betrekking op hebben.</p>
Co-creatie	<p>Een vorm van samenwerking, waarbij alle deelnemers invloed hebben op het proces en het resultaat van dit proces.</p>
Crisis en herstelwet (Chw)	<p>De Crisis- en herstelwet geeft de gemeenteraad de mogelijkheid om, na aanmelding bij het ministerie, bestemmingsplannen vast te stellen die afwijken van bepaalde regels in de reguliere wetgeving.</p> <p>Daarnaast voorziet de wet in andere procedureregels over bijvoorbeeld het beroep tegen een besluit.</p>
Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)	<p>Digitalisering is een belangrijk onderdeel in het werken met de omgevingswet. Het DSO moet het omgevingsrecht versimpelen voor burgers, bedrijven en overheden door onderlinge interactie en informatievoorziening te verbeteren.</p> <p>Met 1 klik op de kaart zullen alle regels voor de fysieke leefomgeving worden getoond.</p>
Expirimenteerbepaling	<p>De mogelijkheden van de experimenteergrondslag uit de Crisis- en herstelwet worden ruimer doorgezet in de omgevingswet. De experimenteerbepaling biedt mogelijkheden aan toekomstige ontwikkelingen die niet passen binnen de geldende regels.</p> <p>Projecten komen hiervoor in aanmerking als deze zijn gericht op de verbetering van de kwaliteit van de</p>

	fysieke leefomgeving.
Flexibilisering	<p>De nieuwe Omgevingswet moet meer ruimte bieden voor bestuurlijke afwegingsruimte. Daarvoor worden er 3 niveaus van flexibiliteit onderscheiden; algemene regels, gebiedsgericht maatwerk, en individueel maatwerk. Daarnaast is er nog de experimenteerbepaling.</p> <p>Instrumenten voor flexibilisering zijn maatwerkvoorschriften, maatwerkregels en flexibiliserings-en of afwijkingsbevoegdheden. De gemeenteraad merkt de toename van flexibiliteit vooral in het omgevingsplan, dat zij vaststelt.</p>
Functie	Functies zullen in de plaats komen van bestemmingen. Deze functies moeten op een evenwichtige manier worden toebedeeld aan locaties en worden vastgelegd in het omgevingsplan.
Functiemix	Het mogelijk maken van meerdere soorten functies binnen één gebied, vergelijkbaar met gemengde bestemmingen/centrumbestemming. In een omgevingsplan kunnen meerdere functies worden toegekend aan een gebied zonder de exacte verhouding bij voorbaat in te vullen. Dat biedt meer flexibiliteit om in te spelen op ruimtelijke behoeften die spelen in de toekomst.
Fysieke leefomgeving	<p>In de omgevingswet staat het begrip fysieke leefomgeving centraal en vervangt het begrip 'goede ruimtelijke ordening'. Hieronder vallen in ieder geval:</p> <ul style="list-style-type: none"> a. bouwwerken, b. infrastructuur, c. watersystemen, d. water, e. bodem, f. lucht, g. landschappen, h. natuur, i. cultureel erfgoed, j. werelderfgoed. <p>De invoering van het nieuwe begrip zorgt ervoor dat er meer zaken worden gezien als ruimtelijk relevant. Voor de gemeenteraad ligt hier een kans om integrale afwegingen te maken waarin alle bovenstaande onderwerpen worden afgewogen.</p>
Gebiedsbeleid	Het gebiedsbeleid wordt ingezet als toetsingskader voor initiatieven en activiteiten. Daarvoor kan het beleidsregels of -lijnen, een gebiedsbeleidskaart en een activiteitentabel bevatten.
Gebiedskwaliteit	Het is de bedoeling dat gebruikers en gemeenten meer mogelijkheden krijgen om te sturen op gebiedskwaliteit en dat per deelgebied vorm kunnen te geven. Voor verschillende gebieden kunnen andere gebiedstypen worden vastgesteld in de omgevingsvisie die het meest passend zijn bij de kwaliteiten en ontwikkelkansen.
Gebiedspaspoort	In Zaanstad zijn voor het Hembrugterrein gebiedspaspoorten vastgesteld. Die geven per

	deelgebied aan wat de uitgangspunten zijn voor ontwikkelingen en geven de randvoorwaarden aan waaronder welstandscriteria (zie ook gebiedsbeleid).
Gebiedsproces	De vormgeving van het ontwikkelproces van een gebied in samenwerking met veel partijen. Met de nieuwe wet zal de inhoud en de rol van actoren in veranderen. De fysieke leefomgeving staat centraal. De Omgevingswet vereist vroegtijdige participatie.
Informatiehuis	In een informatiehuis worden gegevens over de fysieke leefomgeving verzameld uit verschillende beleidsvelden, bijvoorbeeld over bodem en water. De informatie wordt zo op een gestandaardiseerde manier digitaal beschikbaar voor overheden en initiatiefnemers.
Klantreizen	De gebruiker staat centraal. Met klantreizen wordt de bruikbaarheid van het digitale stelsel en de dienstverlening vorm gegeven. Welke stappen moet de klant/initiatiefnemer doorlopen om een omgevingsvergunning online te verkrijgen of omgevingsplannen in te zien?
Locatie-ontwikkelingsregel	Deze regels worden door de raad vastgesteld in het omgevingsplan. Hiermee worden functies toegedeeld aan locaties en ontwikkelmogelijkheden duidelijk gemaakt.
Omgevingskwaliteit	Een goede omgevingskwaliteit is een maatschappelijke doelstelling van de omgevingswet en komt in de plaats van het begrip 'een goede ruimtelijke ordening'. Het is aan zowel de overheid als de burger om het begrip te vertalen naar de praktijk. Voor de gemeenteraad ligt een belangrijke taak weggelegd om mee te denken over die kwaliteit en kaders te stellen in de omgevingsvisie en het omgevingsplan.
Omgevingsmanagement	De omgevingswet vraagt om een nieuwe manier van werken waarbij de belangen van de omgeving op een vroeg moment in kaart worden gebracht. Omgevingsmanagement is een methode om vorm te geven aan het proces van gebiedsontwikkeling.
Omgevingsplan	De gemeenteraad stelt het omgevingsplan vast. Het digitale omgevingsplan is de opvolger van de huidige bestemmingsplannen en Zaanse verordeningen. Het heeft een breder bereik omdat er in plaats van een goede ruimtelijke ordening, een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit wordt nagestreefd.
Omgevingsvisie	De gemeenteraad stelt de omgevingsvisie vast. De omgevingsvisie omvat de integrale visie en het integrale beleid voor alle aspecten van de fysieke leefomgeving voor de lange termijn. De omgevingsvisie bevat geen voor de burger bindende regels.
Omgevingswaarden	De raad kan omgevingswaarden in de omgevingsvisie vastleggen om de kwaliteit van de stad te verbeteren. Aan omgevingswaarden worden programma's, financiële middelen en een monitoringsplicht gekoppeld. Bijvoorbeeld: in de omgevingsvisie een

	omgevingswaarde voor geluid vaststellen.
Omgevingswet	<p>De wet voor de fysieke leefomgeving. Het is de nieuwe wet voor de fysieke leefomgeving en treed naar verwachting in 2019 in werking.</p> <p>Hierin wordt de huidige wetgeving en regels voor ruimte, wonen, infrastructuur, milieu, natuur en water gebundeld en vereenvoudigd.</p> <p>Gemeenten krijgen meer bestuurlijke afwegingsruimte bij het vaststellen van omgevingsvisies, programma's en omgevingsplannen.</p>
Ontwikkelingsruimte	De nieuwe wetgeving heeft tot doel ontwikkelingsruimte te vergroten door integrale afweging.
Participatie	De participatie aan de voorkant bij ingrepen in de fysieke leefomgeving is wettelijk verplicht. De manier waarop de vroegtijdige participatie vorm wordt gegeven is niet wettelijk geregeld. De vroegtijdige participatie is vorm te geven door gemeenten, maar juist ook door initiatiefnemers.
Planologisch kader	Ander woord voor omgevingsplan. Een lokaal juridisch-ruimtelijk kader voor de ontwikkeling van een gebied. De raad heeft de bevoegdheid om het omgevingsplan vast te stellen.
Programma	<p>Eén van de nieuwe kerninstrumenten. In de gemeente Zaanstad is daar ruime ervaring mee zoals het programma duurzaamheid Zaanstad en andere gebiedsprogramma's.</p> <p>De omgevingswet kent 3 vormen van programma's; het verplichte programma, het onverplichte programma en de programmatische aanpak.</p> <p>Het bevoegd gezag daarvoor blijft hetzelfde t.o.v. de huidige wetgeving; het College van B&W. Alleen voor de programmatische aanpak is een uitzondering mogelijk; in het omgevingsplan kan worden bepaald welk bestuursorgaan bevoegd is voor de vaststelling.</p>
Programmatische aanpak	<p>De programmatische aanpak wordt regelmatig ingezet bij grensoverschrijdende problemen, zoals programmatische aanpak stikstof of luchtkwaliteit.</p> <p>Wanneer een nieuwe ontwikkeling maatschappelijk gewenst is in een gebied dat onder (milieu)druk staat, kan deze middels een programmatische aanpak eventueel mogelijk worden gemaakt. Daarmee is het mogelijk om een activiteit te realiseren al voordat compenserende maatregelen de nadelige activiteiten compenseren.</p> <p>Deze mogelijkheid blijft bestaan in de nieuwe omgevingswet en vormt daarin één van de drie vormen van programma's.</p>
Zaanse omgevingsverordening	De gemeente Zaanstad krijgt 1 integrale omgevingsverordening. Die zal de zeventien verordeningen, die regels bevatten over de fysieke leefomgeving, vervangen. De nieuwe verordening moet makkelijker toepasbaar zijn op het omgevingsplan.

	<p>De omgevingsverordening stelt de gebruiksvriendelijkheid voor inwoner en ondernemer voorop.</p>
Zelfservice	<p>Het is de bedoeling dat initiatiefnemers en belanghebbenden zelf gemakkelijk aan de slag kunnen met de omgevingswet. Het digitale stelsel vormt hiervoor de basis. Met een overzichtelijke digitale kaart kan iedereen inzien wat er wel en wat er niet mogelijk is voor een locatie.</p>
Zeehavennorm	<p>Zeehavens produceren veel geluid dat belastend kan zijn voor omliggende woningen. Omdat deze activiteiten zich vaak afspelen in de buitenlucht, is het veelal niet mogelijk om maatregelen te nemen die de geluidwaarde naar beneden kunnen brengen. Het verplaatsen van zulke bedrijven blijkt ook zelden een optie.</p> <p>Om nieuwe woningen in zulke geluidbelaste gebieden toch mogelijk te kunnen maken kan de raad besluiten woningen toe te staan met een maximale gevelbelasting van 60 db(A) i.p.v. 55 db(A).</p>